

Ρώσοι Νεομάρτυρες και ομολογητές του Μητροπολίτου Αργολίδος Νεκταρίου Αντωνοπούλου

Με αυτόν τον τίτλον οι εκδόσεις ΑΚΡΙΤΑΣ Αθηνών εκκυκλοφόρησαν εντός του 2000 μ.Χ. ένα ιδιαίτερα επίκαιρο διαφωτιστικό και ενισχυτικό βιβλίο που αναφέρεται σε σύγχρονες ηρωικές μορφές της Ορθοδόξου μαρτυρικής Εκκλησίας της Ρωσίας στην περίοδο του αθεϊστικού και αντιχρίστου καθεστώτος.

Το βιβλίο αυτό αξίζει να διαβασθή από περισσότερους Έλληνες. Έχει πολλά να μας προσφέρη τώρα που και στην χώρα μας παρουσιάστηκαν ανησυχητικά φαινόμενα. Θεωρούμε χρήσιμο να μεταφέρουμε και εδώ λίγες σελίδες προς αύξησι του αγωνιστικού μας φρονήματος.

*****

Εγκύκλιος του μαρτυρικού Πατριάρχου Τύχωνος.

«Η Εκκλησία του Χριστού στη ρωσική γη διέρχεται κρίσιμη περίοδο. Οι δηλωμένοι ή κρυφοί εχθροί της αλήθειας του Χριστού καταδιώκουν την αλήθεια αυτή και αγωνίζονται να εξαφανίσουν το έργο του Χριστού. Στη θέση της χριστιανικής αγάπης σπείρουν παντού τα σπέρματα της κακίας, του μίσους και των αδελφοκτόνων μαχών. Οι εντολές του Χριστού για την αγάπη προς τον πλησίον λησμονήθηκαν και περιφρονήθηκαν. Καθημερινά φθάνει μέχρι σε μας η ηχώ τρομερών και σκληρών σφαγών, των οποίων τα θύματα είναι άνθρωποι αθώοι, ακόμη και πρόσωπα που βρίσκονται πάνω στο κρεβάτι του πόνου.. Όλα αυτά πλημμυρίζουν την καρδιά μας από οδύνη και λύπη και μας οδηγούν να απευθύνουμε στα περιτρίμματα αυτά της γης λόγους ελέγχου και επιτιμήσεως. Συνέλθετε άφρονες, παύσατε τις

σφαγές. Αυτό που κάνετε δεν είναι έργο απλής ωμότητος, είναι πράγματι το έργο του Σατανά, για το οποίο είστε άξιοι για το αιώνιο πυρ μετά θάνατον και για την τρομερή κατάρα των γενεών που έρχονται... Με την εξουσία που μας έδωσεν ο Θεός, σας απαγορεύουμε να πλησιάζετε τα Μυστήρια του Χριστού, σας αναθεματίζουμε, έστω και αν φέρετε ακόμη το χριστιανικό όνομα...». Καταλήγοντας, απευθύνεται προς τους πιστούς και τους λέγει:

«Και σεις, τέκνα πιστά της Εκκλησίας, ξεχωρίσατε τους εαυτούς σας από τη γενεά των πονηρών αυτών ανθρώπων. Αφαιρούν από την Εκκλησία την εξουσία και τα αγαθά της, χάρις στα δολοφονικά όπλα τους, αλλά σεις αντιτάξατε σ' αυτούς τη δύναμη της πίστεως και της προσευχής. Και αν η ανάγκη το φέρη, να υποφέρετε πρόθυμα μαζί μας, επαναλαμβάνοντας τα λόγια του αποστόλου Παύλου: "Τις ημάς χωρίσει από της αγάπης του Χριστού; Θλίψις ή στενοχωρία ή διωγμός ή λιμός ή γυμνότης ή κίνδυνος ή μάχαιρα;"».

Το κύμα των διωγμών αυξανόταν μέρα με τη μέρα. Χιλιάδες κληρικοί και λαϊκοί χριστιανοί βρήκαν το θάνατο, φυλακίστηκαν, εξορίστηκαν, ενώ αμέτρητοι ναοί και μοναστήρια έκλεισαν. Στις τραγικές αυτές στιγμές η μόνη ελπίδα των χριστιανών ήταν η πτώση των μπολσεβίκων. Έτσι εξηγείται και δικαιολογείται η εύνοια της Εκκλησίας προς το «λευκό στρατό», ή την κυβέρνηση του Κολτσάκ, στη βόρεια Ρωσία, πράγμα που αποτέλεσε την αφορμή για να εξοντωθούν, όπως θα δούμε, αμέτρητοι ιερείς και χριστιανοί.

Πατριάρχης Τύχων βάδιζε πάνω σε τεντωμένο σχοινί, προσπαθώντας να κρατήσει κάποιες ισορροπίες. Τα νέα που καθημερινά κατέφθαναν ήταν θλιβερά. Ένα χρόνο μετά την Οκτωβριανή επανάσταση στέλνει κι άλλη επιστολή στην επαναστατική κυβέρνηση. Γράφει μεταξύ των άλλων:

Ένας χρόνος πέρασε αφ' ότου κρατάτε την εξουσία στα χέρια σας, και τώρα ετοιμάζεστε να γιορτάσετε την πρώτη επέτειο της Οκτωβριανής επανάστασης. Όμως οι χείμαρροι του αίματος των αδελφών μας που φονεύθηκαν χωρίς οίκτο, υστέρα από διαταγές σας, κραυγάζουν προς τον ουρανό και μας αναγκάζουν να σας πούμε τον πικρό λόγο της αληθείας: Όταν πήρατε την εξουσία, καλέσατε το λαό να σας δείξη εμπιστοσύνη και του δώσατε άφθονες υποσχέσεις. Όμως δεν φανήκατε συνεπείς. Δώσατε στο λαό, όπως λέγει το Ευαγγέλιο, "λίθον αντί άρτου και όφιν αντί ιχθύος" (Ματθ. 7, 9-10). Αντικαταστήσατε την έννοια της πατρίδος με κάποια Διεθνή χωρίς ψυχή. Διαιρέσατε τη χώρα σε αντιμαχόμενα στρατόπεδα, τη ρίξατε σε αδελφοκτόνο εμφύλιο πόλεμο, πρω-

τοφανούς ωμότητος. Αντικαταστήσατε τη χριστιανική αγάπη με το μίσος. Αντί να φέρετε την ειρήνη, ανάψατε τεχνητώς τη φλόγα της πάλης των τάξεων. Υποσχεθήκατε την ελευθερία, αλλά κάθε πολίτης αισθάνεται τον εαυτό του απειλούμενο και ζη μέσα στην τρομοκρατία του διωγμού, της αρπαγής, της σύλληψης, της εξορίας, της εκτέλεσης. Την ελευθερία αυτή την παραβιάζετε κυρίως όταν πρόκειται για τη χριστιανική πίστη, με ύβρεις από μέρους του κρατικού τύπου και με βεβηλώσεις των ιερών τόπων. Κλείσατε μεγάλο αριθμό μοναστηριών και εκκλησιών και απαγορεύσατε την προσπέλαση στο Κρεμλίνο της Μόσχας, το ιερό αυτό τόπο των Χριστιανών της Ρωσίας. Κατελύσατε τις ενοριακές κοινότητες, απαγορεύσατε τις επισκοπικές συνόδους, αναμειγνύεσθε σκανδαλωδώς στην εσωτερική διοίκηση της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Λοιπόν, αλλάξτε τακτική. Γιορτάστε την πρώτη επέτειο της επανάστασης καλύτερα, ελευθερώνοντας τους φυλακισμένους, σταματώντας τις σφαγές, τη βία, το διωγμό κατά της χριστιανικής πίστης, γιατί αλλιώς θα σας ζητηθή "το αίμα των δικαίων, το εκχυνόμενον υφ' υμών" (Λουκ. 11, 51) και θα απολεσθήτε κατά τον ίδιο τρόπο που απολέσατε άλλους (Ματθ. 26, 52)».

(Τα τελευταία λόγια του Πατριάρχη αποδείχθηκαν προφητικά. Στη δεκαετία του 1930 όλοι σχεδόν οι πρωτεργάτες της Οκτωβριανής επανάστασης εξοντώθηκαν από τον Στάλιν με τις περιβόητες «εκκαθαρίσεις» και τις δίκες της Μόσχας).

Οι μπολσεβίκοι δεν συγκινήθηκαν. Η ιδεολογία τους είχε μεθύσει και συνέχιζαν με αμείωτη ένταση τους διωγμούς των αντιφρονούντων. Χιλιάδες χριστιανών εκτελέστηκαν και προστέθηκαν στις τάξεις των νεομαρτύρων. Ακόμη δεν είχαν τολμήσει να συλλάβουν τον Πατριάρχη, που ήταν πολύ αγαπητός στο λαό. Ο ίδιος ο Λένιν είχε συστήσει πολύ προσοχή, γιατί φοβόταν τη λαϊκή αντίδραση.

Το 1920 η κυβέρνηση διέταξε την κατάσχεση και καταστροφή των εικόνων, ιερών σκευών και αγίων λειψάνων. Σημειώθηκαν και πάλι λαϊκές εξεγέρσεις από τους πιστούς που έτρεχαν να υπερασπίσουν τις εκκλησίες και τα μοναστήρια. Πολλοί συλλαμβάνονταν ή φονεύονταν επί τόπου. Στο μεταξύ το 1921 ο εμφύλιος πόλεμος βάδιζε προς το τέλος. Η ήττα του «λευκού στρατού» ανάγκασε πολλούς κληρικούς να καταφύγουν στο εξωτερικό, ενώ ο φοβερός λιμός του ίδιου έτους έγινε αιτία να οξυνθούν και πάλι οι σχέσεις Εκκλησίας και μπολσεβίκων.

Ένα νέο διάταγμα που δημοσιεύθηκε στις 17 Δεκεμβρίου 1921 απόσκοπούσε στην πλήρη καταλήστευση της εκκλησιαστικής περιουσίας και των «θησαυρών» της Εκκλησίας, για να βοηθηθούν οι λιμοκτονούντες. Να

σημειώσουμε εδώ ότι ο φοβερός λιμός στοίχισε έξι εκατομμύρια θανάτους. Πίσω όμως από την κατάσχεση κρύβονται ύποπτοι σκοποί...

Από το καλοκαίρι του 1921, μόλις άρχισε ο λιμός, η Εκκλησία είχε ήδη συγκροτήσει παντού επιτροπές που έκαναν εράνους για την ανακούφιση των πεινασμένων. Όμως η κυβέρνηση δεν δέχθηκε. Απαγόρευσαν τις επιτροπές και κατάσχεσαν τα χρήματα υπέρ του δημοσίου ταμείου. Και πάλι ο Πατριάρχης, βλέποντας με πόνο τη δυστυχία του ποιμνίου του, έστειλε εγκύκλιο με την οποία προέτρεπε τους πιστούς να βοηθήσουν όσο μπορούσαν τους λιμοκτονούντας. Επίσης επέτρεψαν στα ενοριακά συμβούλια να θυσιάζουν αντικείμενα και ιερά σκεύη που δεν ήταν απαραίτητα για την άσκηση της λατρείας. Η κυβέρνηση, φοβούμενη τη θετική επίδραση που θα είχε η ενέργεια αυτή της Εκκλησίας απέναντι στο λαό, αρνήθηκε. Με νέο διάταγμα στις 26 Φεβρουαρίου διέταξε να αφαιρεθούν από τους ναούς όλα τα τιμαλφή για τους πεινασμένους. Αυτή η βίαιη κατάσχεση θεωρήθηκε ιεροσυλία και η Εκκλησία αντέδρασε. Ο Μητροπολίτης Πετρούπολης Βενιαμίν δήλωσε: «Όλα αυτά ανήκουν στο Θεό και θα τα δώσουμε μόνοι μας». Και λίγο αργότερα διακήρυξε: «Η Ορθόδοξη Εκκλησία είναι πρόθυμη να τα δώσει όλα, για να βοηθήσει τους πεινασμένους, και μόνο τη βίαιη κατάσχεση θεωρεί ιεροσυλία». Υπήρχε άλλωστε ο κίνδυνος όλ' αυτά τα ιερά να μην καταλήξουν στους πεινασμένους, αλλά στα χέρια των κρατούντων και καιροσκόπων.

Η σοβιετική εξουσία όχι μόνον δεν συμφώνησε, αλλά άρχισε μια τρομερή εκστρατεία κατασυκοφάντησης της Εκκλησίας. Το μήνυμα που πέρασε ήταν πως η Εκκλησία είναι υπεύθυνη για το λιμό. Έτσι δόθηκε το έναυσμα για νέες διώξεις κληρικών, φυλακίσεις και εκκλησιαστικές

δίκες. Έγραφε τότε ο Λένιν σε απόρρητη επιστολή του προς το πολιτικό γραφείο του κόμματος. «Όσο περισσότερο πλήξουμε τους κυριότερους εκπρόσωπους του αντιδραστικού κλήρου, τόσο καλύτερα θα είναι. Πρέπει να τους δώσουμε ένα μάθημα, ώστε επί πολλές δεκαετίες ούτε καν να διανοηθούν ότι θα μπορούσαν να προβάλλουν αντίσταση».

Το Μάιο του 1922 ο Πατριάρχης συνελήφθη και φυλακίστηκε. Η κυβέρνηση εφαρμόζοντας τη γνωστή τακτική του «διαίρει και βασίλευε», ενθαρρύνοντας φιλόδοξους αποστάτες «ανανεωτές» κληρικούς, δημιούργησε τη «Ζωντανή Εκκλησία». Σύντομα οι «ανανεωτές» κατέλαβαν την πλειονότητα των ενοριών. Ο θρίαμβος της «Ζωντανής Εκκλησίας» είχε εκ των προτέρων ημερομηνία λήξης. Και τούτο γιατί δεν είχε καθόλου λαϊκό έρεισμα. Μετά από λίγα χρόνια αυτοδιαλύθηκε.

Το 1922 ήταν δραματικό για την Εκκλησία. Ο απολογισμός των φονευθέντων μελών της ήταν θλιβερός. Μόνον αυτή τη χρονιά εκτελέστηκαν **2.690 κληρικοί, 1.962 μοναχοί, 3.447 μοναχές. Σύνολο 8.100. Και βέβαια πολύ περισσότεροι ήταν οι πιστοί λαϊκοί.**

Λίγο πριν αφήσει την τελευταία του πνοή ο Πατριάρχης Τύχων, ψιθύρισε τα προφητικά λόγια: «Η νύχτα θα είναι πολύ μακριά και πολύ σκοτεινή». Το βράδυ της 25ης Μαρτίου 1925 παρέδωσε ήσυχα την ψυχή του στον δίκαιο κριτή. Την κηδεία του, που έγινε την Κυριακή των Βαΐων, 30 Μαρτίου, παρακολούθησαν εκατοντάδες χιλιάδες λαού. Στη συνείδηση του λαού άρχισε να τιμάται ως άγιος. Ο τάφος του στην Ι. Μονή Ντονσκόι έγινε προσκύνημα σ' όλα τα μετέπειτα χρόνια. Στις 9 Οκτωβρίου 1989 η Ιερά Σύνοδος του Πατριαρχείου Μόσχας διακήρυξε επίσημα την αγιότητά του και τα λείψανά του ανεκομίσθησαν στο Καθολικό της Μονής.

* * *

Ο Μητροπολίτης Πετροπόλεως άγιος Βενιαμίν.

Ο Μητροπολίτης Πετροπόλεως άγιος Βενιαμίν ήταν άνθρωπος με πολλή χάρη Θεού και διακρινόταν για την πίστη, την ανδρεία, τη σοφία και την απλότητά του. Ειδικά για την απλότητά του ήταν πολύ αγαπητός στους Ρώσους.

Το 1917, όταν την εξουσία είχε καταλάβει η προσωρινή επαναστατική κυβέρνηση του Κερένσκυ, εξελέγη Μητροπολίτης Πετροπόλεως. Η εκλογή του έγινε κατά τρόπο απόλυτα δημοκρατικό. Τη χρονιά εκείνη έγινε για πρώτη και τελευταία φορά καθολική ψηφοφορία για την εκλογή μητροπολίτου. Ο Βενιαμίν εξελέγη σχεδόν παμψηφεί, χάρη στην γενική απόδοχή και εκτίμηση του απλού λαού. Είναι χαρακτηριστικό ότι όλοι οι ψήφοι των εργατών δόθηκαν υπέρ αυτού.

Παρόλο που για την πλειονότητα των ανθρώπων, η ανάδειξή τους στα ανώτερα αξιώματα αλλάζει λίγο πολύ το χαρακτήρα και τη συμπεριφορά τους, δεν συνέβη το ίδιο και με τον Βενιαμίν. Παρέμεινε απλός και ταπεινός. Με απλότητα και αγάπη πήγαινε όπου τον καλούσαν και κατά προτίμηση στις φτωχογειτονιές της πρωτεύουσας, για να συμπροσευχηθεί με τους φτωχούς ανθρώπους ή ακόμα να τους κάνει και διάφορες εκκλησιαστικές Ακολουθίες που επιθυμούσαν. Οι εργάτες τον παρακαλούσαν συχνά να τους κάνει κάποια βάπτισμα στο σπίτι και ο μητροπολίτης με πολλή χαρά κατέβαινε στα σκοτεινά υπόγεια, ντυμένος με ένα απλό ράσο, χωρίς τα εξωτερικά διακριτικά της υψηλής ιερωσύνης.

Ο Μητροπολίτης Βενιαμίν ήταν από τους λίγους ποιμένες που ήξερε να ξεχωρίζει τα όρια της Εκκλησίας και της πολιτείας. Στεκόταν πάντα μακριά από τα πολιτικά πάθη και διαμάχες. Αγωνιζόταν να ελευθερώσει την Εκκλησία από την πολιτική και την ανάμιξή της στις πολιτικές διαμάχες...

... Ο εισαγγελέας στην αγόρευσή του ζήτησε να καταδικασθεί ο Βενιαμίν σε θάνατο σαν «εχθρός του λαού». Στη συνέχεια εκάλεσε το μητροπολίτη να απολογηθεί για τελευταία φορά.

-Μέχρι τώρα, του είπε, μας μιλούσες κάθε φορά για άλλους! Τώρα να μας πεις κάτι για τον εαυτό σου!

Ο μητροπολίτης σηκώθηκε ήρεμα και είπε:

«Για τον εαυτό μου! Τί να σας πω για τον εαυτό μου; Εκείνο που μου στοίχισε περισσότερο κατά τη δίκη αυτή είναι ότι η κατηγορούσα αρχή με χαρακτήρισε "εχθρό του λαού". Όχι. Είμαι ένα νομιμόφρον τέκνο του λαού μου, τον αγαπώ και πάντοτε τον αγαπούσα. Του αφιέρωσα τη ζωή μου και είμαι ευτυχής ότι ο λαός μου, αυτοί οι απλοί άνθρωποι, μου ανταπέδωσαν την αγάπη και αυτοί είναι που με ανέδειξαν στη υψηλή αυτή θέση που κατέχω στην Εκκλησία... Δεν ξέρω τί θα αποφασίσετε για μένα ζωή ή θάνατο. Μα ό,τι και αν αποφασίσετε, θα το δεχθώ με την ίδια ψυχική άνεση και γαλήνη, στρέφοντας τα μάτια μου προς τον ουρανό. Ό,τι και αν αποφασίσετε για μένα, θα κάμω το σημείο του τιμίου και ζωοποιού Σταύρου (και λέγοντας αυτά ο μητροπολίτης έκανε τον σταυρό του με ευλάβεια) και θα πω: Δόξα Σοι, Κύριε. Για όλα. Για όλα».

Η απόφαση του δικαστηρίου βγήκε στις 5 Ιουλίου 1922. Ο μητροπολίτης Βενιαμίν μαζί με άλλους εννέα καταδικάστηκαν σε θάνατο...

Πριν την εκτέλεσή του ο μητροπολίτης έστειλε μια θαυμάσια εγκύκλιο επιστολή στους κληρικούς του, την οποία παραθέτουμε:

«Παιδί και έφηβος διάβαζα πολύ τους βίους των αγίων. Με ενθουσίαζε τότε ο ηρωισμός τους, η άγια εμπύχωση τους. Μα και λυπόμουν πολύ βαθιά που δεν είχαμε πια τους ίδιους καιρούς και δεν μας ήταν πια δυνατό να δοκιμάσουμε αυτά που υπέμειναν εκείνοι!

Αλλά να! Οι καιροί άλλαξαν. Και ανοίγεται και μπροστά σε μας η δυνατότητα, να υποφέρουμε και μεις για τον Χριστό, από δικούς και ξένους!

Είναι βέβαια βαρύ -πολύ βαρύ- να υποφέρει κανείς! Μα κατά το μέτρο των παθημάτων μας, μας στέλνει ο Κύριος και την παρηγορία και τη δύναμή Του.

Όμως τί δύσκολο, να περάσει κανείς αυτόν τον Ρουβίκωνα!

Τι δύσκολο να επαφεί κανείς ολοκληρωτικά στο θέλημα του Θεού! Όταν γίνει αυτό, τότε ο άνθρωπος υπερπερισεύει από παρηγορία, δεν αισθάνεται ούτε τα δυσκολότερα παθήματα και μέσα στα μαρτύρια, γεμάτος από εσωτερική ειρήνη, προσελκύει και άλλους προς το μαρτύριο, για να αισθανθούν και αυτοί την κατάσταση αυτή, στην οποία βρίσκεται ο μακάριος μάρτυρας. Γι' αυτά μιλούσα προηγουμένως σε άλλους, αλλά τα δικά μου παθήματα δεν είχαν φθάσει στο κατακόρυφο. Τώρα φαίνεται ότι υποφέρουμε σχεδόν τα πάντα: τη φυλακή, το δικαστήριο, τον δημόσιο χλευασμό, την καταδίκη σε θάνατο, τον εμπαιγμό του όχλου, την ανθρῶπινη αχαριστία, την προδοσία, την αστάθεια και τα όμοια, την ανησυχία και την ευθύνη των άλλων ανθρώπων και μάλιστα γι' αυτή την Εκκλησία.

Τα μαρτύρια φθάσανε σήμερα στο απόγειό τους! Μα και η παρηγορία του Θεού σε μας είναι τώρα απέραντη! Είμαι γεμάτος χαρά και γαλήνη. Όπως πάντοτε! Ο Χριστός είναι η ζωή μας, το φως μας, η ανάπαυσή μας. Κοντά Του και μαζί Του είναι πάντοτε καλά. Και παντού καλά! Για την τύχη της Εκκλησίας δεν φοβάμαι. Πίστη χρειαζόμαστε. Περισσότερη πίστη. Και ιδιαίτερα εμείς οι ποιμένες της. Πρέπει να εγκαταλείψουμε την ελπίδα στον εαυτό μας, στην εξυπνάδα μας, στην μόρφωσή μας, στις δυνάμεις μας. Και να δώσουμε τόπο στην χάρη του Θεού!

Παράξενες είναι οι απόψεις μερικών, ενδεχομένως εξόχων ιερέων - εννοώ τον Πλάτωνωφ- ότι πρέπει να φυλάξουμε τις ζωτικές δυνάμεις, δηλαδή για χάρη τους να υποχωρούμε στα πάντα.

Και ο Χριστός τότε; Τί θα μας χρειάζεται ο Χριστός;

Όχι. Την Εκκλησία δεν την σώζουν ούτε οι Πλάτωνωφ, ούτε οι Τσεπούριν, ούτε ο Βενιαμίν! Ο Χριστός την σώζει! Η άποψη αυτή, στην οποία κολλήσανε μερικοί, είναι η καταστροφή της Εκκλησίας!

Όταν πρόκειται για την Εκκλησία δεν επιτρέπεται να σκεπτόμαστε τον εαυτούλη μας! Δεν επιτρέπεται να θυσιάζουμε την Εκκλησία για να σώ-

σουμε το τομάρι μας. Η εποχή μας είναι για μας δικαστήριο! Οι άνθρωποι θυσιάζουν τα πάντα για τις πολιτικές τους πεποιθήσεις! Κοιτάξτε τί θυσίες κάνουν οι Εσέροι (Σοσιαλεπαναστάτες) και οι άλλοι κομματικοί. Εμείς οι Χριστιανοί, και ειδικότερα οι ιερείς, δεν θα πρέπει να δείξουμε ανάλογη τόλμη και ανδρισμό μέχρι θανάτου, αν έχουμε έστω και λίγη πίστη στο Χριστό και στην αιώνια ζωή;

Το ξέρω, είναι άσχημο πράγμα να συμβουλευτεί κανείς τους άλλους... Η ιερατική σας συνείδηση θα σας υπαγορεύσει -πιστεύω- τί πρέπει να κάμετε... Στέλνω την ευλογία μου στον κλήρο. Γράφω ό,τι έχω στην καρδιά μου. Οι σκέψεις μου είναι συνδεδεμένες με τις δύσκολες ημέρες που διέρχομαι. Γι' αυτό δεν μπορώ να επεκταθώ σε άλλα πνευματικά ζητήματα

Βενιαμίν. Μητροπολίτης Πετρούπολης.

Ο μητροπολίτης Βενιαμίν μαζί με τους άλλους τρεις οδηγήθηκαν στον τόπο της εκτέλεσης έξω από την Πετρούπολη...

Ο μητροπολίτης βάδισε ήσυχια προς τον τόπον της εκτέλεσης, μονολογώντας προσευχές. Σε λίγο ακούστηκαν οι κροταλισμοί των όπλων και τα σώματα των μαρτύρων έπεσαν στο έδαφος...

Οι κομμουνιστές φοβούμενοι πιθανή εξέγερση των εργατών της Πετρούπολης, οι οποίοι υπεραγαπούσαν τον μητροπολίτη, απέκρυψαν, όσο μπορούσαν, το γεγονός της εκτέλεσης και διέδωσαν ότι ο μητροπολίτης μεταφέρθηκε στη Μόσχα...

Λίγο μετά την πτώση του αθεϊστικού καθεστώτος η Ρωσική Εκκλησία διακήρυξε την αγιότητα του ιερομάρτυρα μητροπολίτη Βενιαμίν.

* * *

Ο αρχιεπίσκοπος Νικάνωρ

... Αφού εξετέλεσε με αυταπάρνηση το ποιμαντικό του καθήκον και συμπαραστάθηκε στις κρίσιμες αυτές ώρες στους συγκαταδίκους αδελφούς του, ο αρχιεπίσκοπος βγήκε από τη φυλακή, όπως ήταν η εντολή. Όμως μερικές εβδομάδες αργότερα συνελήφθη εκ νέου, χωρίς καμία δικαιολογία, όπως και την πρώτη φορά. Πάλι τώρα ο αρχιεπίσκοπος τελούσε τη θεία Λειτουργία χωρίς άμφια (διότι δεν είχε), χρησιμοποιώντας για Άγιο Ποτήριο ένα κοινό... ποτήρι. Ο αρχιεπίσκοπος ήξερε καλά ότι δεν περίμενε τίποτε άλλο από τους μπολσεβίκους παρά μόνο το θάνατο. Μιλούσε για την κομμουνιστική επανάσταση ως άγιος και ως προφήτης. Ιδού μερικές φράσεις του:

-Δεν είμαστε ικανοί να καταλάβουμε την αιτία όλων αυτών που μας συμβαίνουν. Μόνον ο Θεός γνωρίζει. Ας γίνει το θέλημά Του!

-Ίσως η θυσία της ζωής μας να είναι απαραίτητη για τη δόξα της Εκκλησίας και όλης της χριστιανοσύνης. Πρέπει να χαιρόμαστε γι' αυτό. Ακόμα και οι διώκτες μας είναι, χωρίς να το καταλάβουν, όργανα στα χέρια του Θεού!

Μια μέρα ένας ιερέας καταδικασμένος σε θάνατο έπεσε στα πόδια του αρχιεπισκόπου και του ζητούσε την ευλογία.

-Θα ξαναϊδωθούμε, εσύ και εγώ, στους ουραμούς. Να χαίρεις διότι αναχωρείς πριν από μένα, του απάντησε ο Ιεράρχης.

Η συμπεριφορά και τα παρηγορητικά λόγια του αρχιεπισκόπου καθώς και η πνευματική συμπαράστασή του προς τους κρατούμενους μαθεύτηκαν στη Μόσχα και όλοι μιλούσαν με θαυμασμό για την αγιότητά του. Η χριστιανική ταπείνωση και αυταπάρνηση του ανθρώπου αυτού του Θεού ήταν πράγματι αξιοθαύμαστες. Από την αρχή της σύλληψής του ήξερε ότι βάδιζε προς το θάνατο, αλλά τον αντιμετώπιζε με γενναιότητα και χαρά. Μετά από λίγες ημέρες προστέθηκε και αυτός στη φάλαγγα των αγίων μαρτύρων της Ρωσίας του Κ' αιώνα...

* * *

* Πρέπει να χαιρόμαστε που ο Κύριος επέτρεψε να ζούμε σε τέτοια δύσκολη εποχή. Να χαιρόμαστε, γιατί μπορούμε να μαρτυρήσουμε γι' Αυτόν. Ο καθένας μας έχει κάνει πολλές αμαρτίες. Σ' αυτό το σύντομο διάστημα που υποφέρουμε και οδηγούμαστε στο μαρτύριο, έχουμε την ευκαιρία να διορθώσουμε τις αμαρτίες μας και να πάρουμε το στεφάνι του μαρτυρίου. Και να έχουμε τη χαρά την οποία κανένας από τους μολοσεβίκους δεν μπορεί να μας στερήσει.

(Επίσκοπος Αμβρόσιος. Εμαρτύρησε 27.6.1918)

* * *

Από το ημερολόγιο του Επισκόπου Αθανασίου.

«... Συνολικά παρέμεινα στην εξορία, στρατόπεδα, φυλακές κατόπιν καταδίκης από αρχές 1943 έως 2 Νοεμβρίου 1951. Η κράτησή μου παρατάθηκε χωρίς νέα καταδίκη μέχρι 18 Μαΐου 1954.

Παραμένω στο ίδρυμα αναπήρων του Ζούμποβο -Πολιάνσκ, από 18 Μαΐου 1954 χωρίς ορισμένη προθεσμία.

Στις 27 Ιουνίου 1954 συμπλήρωσα 33 χρόνια επισκοπικής διακονίας.

Κατά την περίοδο αυτή παρέμεινα:

- στην υπηρεσία της επισκοπής: 33 μήνες,
- ελεύθερος, αλλά εκτός υπηρεσίας: 32 μήνες,
- στην εξορία: 76 μήνες και
- στις φυλακές και στα καταναγκαστικά έργα: 254 μήνες.

Στη ζωή, γενικά: όσο περισσότερο διαρκεί ο χωρισμός, τόσο περισσότερο οι δεσμοί χαλαρώνονται. Η χριστιανική αγάπη αλλάζει αυτά τα δεδομένα. Όσοι έχουν την καλοσύνη να ασχολούνται με το πρόσωπό μου, εμπνεόμενοι από μια αγάπη όχι εκ του κόσμου τούτου αλλά χριστιανική, αυξάνονται από χρόνο σε χρόνο. Οι εκδηλώσεις της αγάπης, των φροντίδων και της μέριμνάς τους αυξάνονται, καθώς επίσης πολλαπλασιάζονται και οι προσφορές τους. Ενώ στο διάστημα των δύο πρώτων χρόνων και τεσσάρων μηνών μου εστάλησαν 72 δέματα (30 δέματα το χρόνο), τον τελευταίο χρόνο 1954 έλαβα 200. Ο Θεός εν τη ευσπλαχνία του ας μην εγκαταλείψει τους ευεργέτες μου. Το πιστεύω: μία μέρα θα ακούσουν το "δεύτε οι ευλογημένοι του πατρός μου... εν φυλακή ήμην, και ήλθετε προς με".

Επίσκοπος Αθανάσιος»

* * *

Ο καλός ποιμήν π. Αρκάδιος

Η σύλληψη του π. Αρκαδίου προκάλεσε θλίψη στους χωρικούς του Ισμέντσε. Στις 28 Σεπτεμβρίου 1918 έγινε σύναξη όλου του χωριού. Στο τέλος έγραψαν την παρακάτω επιστολή που την υπέγραψαν 168 άτομα, με επικεφαλής τον πρόεδρο της κοινότητας.

«Σήμερα στις 28 Σεπτεμβρίου 1918, εμείς οι κάτοικοι του χωριού Ισμέντσε συγκεντρωθήκαμε και συζητήσαμε σχετικά με τη σύλληψη του π. Αρκαδίου Οτάρσκι. Παρακαλούμε να μην καταδικάσετε τον π. Αρκάδιο, ο οποίος λειτουργούσε στο χωριό μας δώδεκα χρόνια. Ποτέ δεν μίλησε με τους αγρότες για πολιτική. Ποτέ δεν οργάνωσε αντισοβιετική δράση, ούτε έκανε αντεπαναστατική προπαγάνδα. Ούτε έκανε κήρυγμα με πολιτικό περιεχόμενο. Όλοι οι ενορίτες του Αγίου Νικολάου Ισμέντσε θέλουμε να παραμείνει ιερέας του χωριού μας. Γι' αυτό παρακαλούμε τους αντιπρόσωπους της Σοβιετικής εξουσίας να απελευθερωθεί το ταχύτερο δυνατό».

Φυσικά για τους επαναστάτες η αθωότητα κάποιου και η απονομή της δικαιοσύνης δεν είχαν καμία σημασία πια. Η επανάσταση που έγινε για τα συμφέροντα των εργατών και αγροτών έκλεινε τα αυτιά της στις εκκλήσεις και παρακλήσεις των εργατών και αγροτών. Τα γράμματα που εξέφραζαν τη βούλησή τους, όπως είδαμε και στις άλλες περιπτώσεις, η νέα εξουσία τα αντιμετώπιζε με περιφρόνηση. Και το αίμα αθώνων ανθρώπων πλημμύριζε την αχανή χώρα.

Ο π. Αρκάδιος μπήκε και αυτός στη γνωστή διαδικασία. Πρώτα φυλακίστηκε στη φυλακή του Καζάν. Έπειτα έγινε η ανάκριση για να τηρηθούν τα προσχήματα. Ο π. Αρκάδιος στην απολογία του είπε μεταξύ των άλλων:

«...Δεν οργάνωσα ποτέ αντεπαναστατική δράση, ούτε έκανα αντισοβιετική προπαγάνδα. Δεν μιλούσα για πολιτικά θέματα στο χωριό. Τον τελευταίο καιρό στο χωριό εγκαταστάθηκαν πολλοί Τσερεμίσε οι οποίοι δεν γνωρίζουν Ρωσικά. Δεν έκανα κηρύγματα, γιατί δεν θα μπορούσαν να με καταλάβουν. Στις συνεδριάσεις της κοινότητας δεν παρευρισκόμουν. Γενικώς, δεν πολεμούσα τη σοβιετική εξουσία. Παρακαλώ να καλέσετε τους μάρτυρες κατηγορίας για να καταλάβω κι εγώ σε τί φταίω...».

Ο π. Αρκάδιος εκτελέστηκε στις 2 Οκτωβρίου 1918.

* * *

Η προσευχή του π. Πελαγίου.

... Όλοι με δάκρυα στα μάτια μετάλαβαν των αχράντων μυστηρίων και στο τέλος πρώτος ο παπα-Πελάγιος γονατιστός μπροστά στην Αγία Τράπεζα και μαζί του όλοι οι πιστοί, είπε απλά και ήρεμα μια προσευχή που έβγαινε από τα βάθη της καρδιάς του:

«Θεέ μου πολυεύσπλαχνε, Κύριε Ιησού Χριστέ, Εσύ που έγινες άνθρωπος για να σώσεις τον κόσμο από την αμαρτία και το θάνατο, Εσύ που είσαι Άγιος και πολυεύσπλαχνος βασιλιάς, άκουσε εμένα τον αμαρτωλό και αχρείο δούλο Σου και μαζί τους ευρισκομένους εδώ απόψε χριστιανούς και δώσε μας το πλούσιο έλεός Σου... Ξέρουμε, Κύριε, ότι υποφέρουμε όλα αυτά τα δεινά για τις πολλές μας αμαρτίες. Έτσι, Κύριε, δίκαια πάσχουμε, γιατί δεν μετανοήσαμε και παραδοθήκαμε στα έργα τα πονηρά. Συγχώρησέ μας, Κύριε, Σε ικετεύουμε, αφού θέλουμε να επιστρέψουμε όπως ο άσωτος και η πόρνη...».

Οι πιστοί με δάκρυα στα μάτια ένωσαν τις καρδιές τους με τις παρακλήσεις του παπα-Πελάγιου και απαντούσαν με συντριβή «Κύριε, ελέησον».

Ύστερα από ένα απλό ζεστό τραπέζι αγάπης που ήταν το επιστέγασμα της ευχαριστιακής αυτής σύναξης και αφού ο παπα-Πελάγιος μίλησε για υπομονή, πίστι, ελπίδα και εγκαρτέρηση, ήλθε η ώρα για το ταξίδι της επιστροφής...

* * *

Απολογία του π. Δημητρίου.

-Πράγματι μιλούσα με τους φυλακισμένους και προσπαθούσα να τους οδηγήσω στη μετάνοια. Μιλούσα και ερμήνευα το ευαγγέλιο. Δεν μπορώ να παραδεχθώ ότι έκανα πολιτική δράση και προπαγάνδα. Κάτι τέτοιο δεν μπορεί να το κάνει ένας ιερέας... Όταν πλησιάζατε για να καταλάβετε την πόλη, πολλοί έφυγαν και μεταξύ αυτών αρχιερείς και ιερείς. Εγώ δεν έφυγα, γιατί ήξερα πως δεν φταίω σε τίποτα. Έφυγαν όσοι φοβού-

νταν ή νόμιζαν ότι φταίνε σε κάτι. Εγώ δεν ανήκω σε καμιά οργάνωση, ούτε ανήκα ποτέ.

Ο π. Δημήτριος δεν περίμενε κάποιον να τον υπερασπιστεί. Το κλίμα ήταν τόσο εχθρικό. Και όμως η υπεράσπιση και συμπαράσταση ήλθε από εκεί που δεν το περίμενε. Στις 29 Σεπτεμβρίου κατέφθασε στην κεντρική επιτροπή μια επιστολή των υπαλλήλων της φυλακής του Καζάν η οποία έγραφε τα εξής:

«Εμείς οι υπάλληλοι της φυλακής του Καζάν δηλώνουμε ότι ο ιερέας της εκκλησίας που ανήκει στη φυλακή, ο π. Δημήτριος Σισόκιν, ο οποίος συνελήφθη στις 26 Σεπτεμβρίου στις 1 μ.μ. από την επιτροπή άμυνας του Καζάν, δεν φταίει σε τίποτα. Ποτέ σ' όλα τα χρόνια που λειτουργούσε ως ιερέας της φυλακής, δεν είχε εκδηλώσει τις πολιτικές του πεποιθήσεις, ούτε είχε συμμετάσχει σε κανένα πολιτικό κίνημα. Όταν η πόλη του Καζάν ήταν στα χέρια του "λευκού στρατού", ο ιερέας αυτός ήταν πραγματικός πατέρας των δυστυχισμένων. Ούτε πολεμούσε, ούτε υπεράσπιζε τα κόμματα, απλώς βοηθούσε τους δυστυχισμένους. Όταν κατέλαβαν οι μπολσεβίκοι την πόλη, ο ίδιος δεν έφυγε. Αυτό λέει πολλά...».

Την επιστολή υπέγραψαν 17 υπάλληλοι της φυλακής και 19 αστυνομικοί. Έβαλαν ακόμη και τις σφραγίδες της φυλακής.

Όμως δεν ήταν οι μόνοι. Για την απελευθέρωση του π. Δημητρίου αγωνίζονταν και οι ενορίτες της εκκλησίας της Αγίας Παρασκευής, η οποία βρισκόταν δίπλα στο σπίτι του π. Δημητρίου. Έγραψαν και αυτοί επιστολή στο δήμαρχο της πόλης, δηλαδή στον πρόεδρο του σοβιέτ των μπολσεβίκων του Καζάν. Η επιστολή μαρτυρεί την αγάπη και το σεβασμό που έτρεφαν στο πρόσωπο του π. Δημητρίου. Έγραφαν μεταξύ των άλλων:

«Εμείς οι εργάτες και ενορίτες της ενορίας Αγίας Παρασκευής, όταν πληροφορηθήκαμε πως συνέλαβαν τον π. Δημήτριο Σισόκιν, λυπηθήκαμε βαθύτατα. Όλοι τον γνωρίζαμε ως "παππούλη του λαού". Ήταν πάντα βοηθός μας και συμπαραστάτης μας στις χαρές και στις λύπες. Παρακαλούμε να τον αφήσετε ελεύθερο. Όταν ήλθατε εσείς σαν καινούργια εξουσία στο Καζάν, ο π. Δημήτριος δεν έφυγε όπως άλλοι. Και μόνον αυτό είναι ισχυρή μαρτυρία ότι δεν νιώθει να φταίει σε τίποτα».

Οι κάτοικοι του Καζάν αγαπούσαν υπερβολικά τους ποιμένες που δεν δέχτηκαν να εγκαταλείψουν τις ενορίες και το ποίμνιό τους, με κίνδυνο της ζωής τους. Και αυτό φαίνεται στις δύο επιστολές.

Από την εγγονή του π. Δημητρίου, Ελένη Κωνσταντίνοβνα Βορφολονέβα, πληροφορούμαστε ότι τις μέρες της κράτησής του οι μπολσεβίκοι πίεζαν αφόρητα τον π. Δημήτριο να συνεργαστεί μαζί τους με αντάλλαγμα

την απελευθέρωσή του. Του ζήτησαν να παραβεί το απόρρητο της εξομολόγησης και να υποδείξει ποιοι από τους κρατούμενους ή εργαζομένους ήταν «αντεπαναστατικά στοιχεία». Ο π. Δημήτριος, παρόλο που γνώριζε πολλά από τις εξομολογήσεις, αρνήθηκε αμέσως κάθε συνεργασία. Όλοι οι συγγενείς του ανησυχούσαν, έκλαιγαν και τον παρακαλούσαν να συνεργαστεί μαζί τους για να σώσει τη ζωή του. Ο π. Δημήτριος θυμόταν το ψαλμικό: «Μακάριος ανήρ, ος ουκ επορεύθη εν βουλή ασεβών». Με κανένα τρόπο δεν μπορούσε να συμβιβαστεί και να καταπνίξει τη συνείδησή του. Και αυτό ήταν κάτι που εξόργιζε τους ανθρώπους της νέας εξουσίας, για τους οποίους η προδοσία ήταν μέσα στους κανόνες του παιχνιδιού για την κατάληψη της εξουσίας. Από τον π. Δημήτριο σώθηκε μόνον ένα γράμμα από την δραματική αυτή περίοδο. Γράφει απευθυνόμενος στην πρεσβυτέρα του.

«Αγαπητή Άννα.

Εγώ έκανα το βήμα. Σε λίγες μέρες θα αποφασίσουν για τη ζωή μου. Δεν μπορώ να δεχτώ τους όρους που μου προτείνουν. Δεν φοβάμαι. Έτσι θέλει ο Θεός. Σας παρακαλώ να μην πηγαίνετε πουθενά, και να μην παρακαλάτε κανένα για μένα. Είναι άδικος κόπος. Το μόνον που θα πετύχεις είναι να δημιουργήσεις προβλήματα στον εαυτό σου και στα παιδιά. Ό,τι και να πείτε για μένα, δεν θα έχουν γι' αυτούς καμιά σημασία. Το γνωρίζω και το νιώθω ότι τώρα κανείς δεν μπορεί να με σώσει. Δεν μπορώ να υποχωρήσω και να γίνω άλλος άνθρωπος απ' ό,τι είμαι. Παρηγορούμαι ότι αυτό ήταν το θέλημα του Θεού. Κι εσείς θα σωθείτε με το έλεός Του. Για μένα μη ρωτάτε τίποτα. Δεν θα σας πουν κιόλας. Αλλά και αν τολμήσετε να ρωτήσετε, φοβάμαι μήπως είναι κίνδυνος για σας...

π. Δημήτρης»

Στις 10 Οκτωβρίου ο π. Δημήτρης «ως πρόβατον επί σφαγήν», οδηγήθηκε στον φρικτό τόπο των εκτελέσεων. Η πρεσβυτέρα του Άννα έμεινε μόνη με τα τέσσερα μικρά παιδιά τους.

***

Η γερόντισσα Βαρβάρα.

Μεταφέρουμε και μια εμπειρία μας από επίσκεψή μας στη Βόρεια Ρωσία το 1994 με τους νέους του Κέντρου Νεότητας της Ι. Μητροπόλεως Θηβών και Λεβαδείας.

Στην περιοχή της Καρελίας πριν την επανάσταση υπήρχαν πάνω από 600 εκκλησίες. Όλες γκρεμίστηκαν ή μετατράπηκαν από τους μπολσεβίκους σε θέατρα, αποθήκες, εργοστάσια κ.λπ.

Στην πόλη Ολονέτς σώθηκε η μικρή εκκλησία του κοιμητηρίου. Και αυτό χάρη στην αντίσταση μιας γυναίκας. Θελήσαμε να τη γνωρίσουμε. Την επισκεφθήκαμε στο φτωχικό σπιτάκι της. Ηλικιωμένη πλέον, πλησίαζε τα 100 χρόνια της, μας διηγήθηκε την ιστορία της.

Το 1925, όταν οι μπολσεβίκοι θέλησαν να γκρεμίσουν την εκκλησία, το έμαθε και έτρεξε εκεί. Μπήκε μέσα στην εκκλησία και παρά τις απειλές δεν έβγαινε. Οι εχθροί της πίστης είτε από φόβο είτε από σεβασμό, δεν τόλμησαν να την ενοχλήσουν. Περίμεναν ότι θα βγει μετά από λίγες μέρες. Η γυναίκα αυτή ήταν τότε περίπου 25 χρονών. Έμεινε μέσα στην εκκλησία 15 χρόνια. Την περιποιόταν, τη φρόντιζε κ.λπ. ενώ οι πιστοί κρυφά της προμήθευαν τα τρόφιμα. Το κρύο στην περιοχή φτάνει και 40 βαθμούς υπό το μηδέν. Όμως η γενναία ψυχή τα υπέμεινε όλα. Με την έναρξη του πολέμου, όταν χαλάρωσε ο διωγμός, έφυγε και πήγε σπίτι της.

Το 1961 με τους διωγμούς του Χρουστσώφ οι αρχές της πόλης απόφασισαν πάλι να γκρεμίσουν την εκκλησία. Η γυναίκα αυτή μόλις το πληροφορήθηκε, έτρεξε πάλι στην εκκλησία. Αυτή τη φορά έμεινε μέσα 10 χρόνια! Η εκκλησία, χάρη στην αυτοθυσία της, σώθηκε. Όταν κατάλαβε ότι η εκκλησία δεν κινδυνεύει πλέον, επέστρεψε σπίτι της. Θέλησε όμως να αφιερωθεί ολοκληρωτικά στον Κύριο. Έτσι ντύθηκε το μοναχικό σχήμα και πήρε το όνομα Βαρβάρα. Επειδή τα μοναστήρια είχαν κλείσει, μόναζε στο φτωχικό σπιτάκι της εκτελώντας τα μοναχικά καθήκοντά της. Το 1996 κοιμήθηκε, έχοντας περάσει συνολικά 25 χρόνια, δηλαδή το ¼ της ζωής της μέσα σε ένα μικρό ναό. Στην περιοχή όλοι μιλούν με συγκίνηση για την απλή αυτή γυναίκα που τόλμησε να τα βάλει με μια υπερδύναμη. Αντιστάθηκε και με τη χάρη του Θεού νίκησε. «Τα ασθενή του κόσμου εξελέξατο ο Θεός, ίνα καταισχύνη τα ισχυρά».

* * *

«Φοβερόν το εμπεισείν εις χείρα Θεού ζώντος»

Πολλές φορές οι διώκτες αντιμετώπιζαν επί τόπου την τιμωρία από το Θεό, όπως ο Οφνεί και Φινεές στην Παλαιά Διαθήκη και ο Ιεφωνίας που προσπάθησε να βεβηλώσει το αγιασμένο σκηνώμα της Θεοτόκου. Στο ναό των Αγίων Αναργύρων του Καζάν κάποια μέρα μπήκαν δύο στρατιώτες, οι οποίοι μόλις είχαν γυρίσει από το μέτωπο του Α' παγκοσμίου πολέμου. Ο ένας έκανε με ευλάβεια το σταυρό του και προσκύνησε τον εσταυρωμένο, ευχαριστώντας τον Κύριο που τον διαφύλαξε και επέστρεψε σώος στην πατρίδα του. Ο άλλος άρχισε να γελάει και του είπε ειρωνικά:

-Γιατί κάνεις αυτή την κίνηση με τα χέρια σου; Αυτό δεν χρειάζεται στον εσταυρωμένο. Εγώ ξέρω τί χρειάζεται να του δώσουμε. Να του δώσουμε ένα τσιγάρο.

Έβγαλε ένα τσιγάρο και το πρόσφερε στον εσταυρωμένο. «Ικανοποιημένος» από το κατόρθωμά του γύρισε σπίτι του. Σε λίγο τον κατέλαβαν φρικτοί πόνοι σ' όλο το σώμα του. Οι δυνάμεις του άρχισαν να τον εγκαταλείπουν. Ένιωσε ότι πεθαίνει και ζήτησε να του φέρουν τον ιερέα. Όταν ο ιερέας ήλθε, με δάκρυα στα μάτια ομολόγησε τη βλάσφημη πράξη λέγοντας:

-Πάτερ, σήμερα εγώ βλασφήμησα το Θεό και τώρα πεθαίνω. Σας παρακαλώ να προσεύχεστε για μένα, αν μπορείτε βέβαια να προσεύχεστε για έναν τόσο αμαρτωλό.

Αυτά ήταν και τα τελευταία του λόγια. Πέθανε μέσα σε οδυνηρούς πόνους, μπροστά στα έκπληκτα μάτια του ιερέα.

Σ' ένα άλλο χωριό, ένας ακόμη στρατιώτης που γύρισε από το μετωπο, επηρεασμένος από την νέα ιδεολογία, έγινε και αυτός προπαγανδιστής της αθεΐας. Μια μέρα συγκέντρωσε τους συγχωριανούς του και άρχισε να τους μιλάει ότι η πίστη είναι ξεπερασμένη υπόθεση και ότι οι ιερείς δεν χρειάζονται σε τίποτα. Μετά τη συγκέντρωση γύρισε στο σπίτι του και βρήκε νεκρή τη μητέρα του. Είχε πεθάνει την ώρα που μιλούσε κατά της Εκκλησίας. Συγκλονισμένος απ' το γεγονός, σα να ξέχασε το πιστεύω του και τα αθεϊστικά επιχειρήματά του, έστειλε να ειδοποιήσουν τον ιερέα για να τελέσουν κανονικά την εκκλησιαστική κηδεία.

* * *

Η ελληνίδα μοναχή και ηγουμένη Μαργαρίτα.

Η μοναχή Μαργαρίτα, ηγουμένη της Ι. Μονής Αγίου Ιωάννου Προδρόμου στην πόλη Μενζελίνσκ, είχε ελληνική καταγωγή. Διακρινόταν για την εξαιρετη μόρφωσή της, τη σύνεση, αλλά και την αυστηρή ασκητική ζωή της. Οργάνωσε το μοναστήρι της κατά τα πρότυπα των παλιών μοναστηριών της Ελλάδος. Μια από τις μοναχές που επέζησε ως τις μέρες μας, η μοναχή Αλεφτίνα, τυφλή στα τελευταία της χρόνια, διέσωσε τις πληροφορίες που καταγράφουμε. Οι μοναχές, με την έμπνευση και καθοδήγηση της ηγουμένης Μαργαρίτας, ζούσαν αυστηρή μοναχική ζωή, τελώντας ανελλιπώς τις ακολουθίες και το μοναχικό τους κανόνα. Όλες εργάζονταν με πνεύμα θυσίας και πολύ φιλότητο στα διακονήματά τους. Το μοναστήρι είχε πολλούς κήπους με οπωροφόρα δέντρα, λαχανόκηπους, χωράφια, μελίτσια κ.λπ.

Όπως θυμόταν η μοναχή Αλεφτίνα, όταν το Σεπτέμβριο του 1918 έφυγαν τα στρατεύματα των «λευκών» από το Καζάν και τις γύρω πόλεις, η ηγουμένη Μαργαρίτα, φοβούμενη τους μπολσεβίκους, αποφάσισε να φύγει προσωρινά μαζί με τους άλλους πρόσφυγες. Έφτασε μέχρι το λιμάνι του ποταμού, όπου οι πρόσφυγες επιβιβάζονταν στα ποταμόπλοια. Εκεί όμως εμφανίστηκε ο άγιος Νικόλαος και της είπε.

-Γιατί φεύγεις από το στεφάνι που σε περιμένει;

Η ηγουμένη Μαργαρίτα συγκλονίστηκε. Αμέσως πήρε το δρόμο της επιστροφής. Γύρισε στο μοναστήρι και αμέσως κάλεσε έναν ιερέα. Πεισμένη πλέον ότι την περιμένει το μαρτύριο, παρακάλεσε τον ιερέα να ετοιμάσει το φέρετρο και τον τάφο της και αν μπορέσει να τη θάψει την ίδια μέρα. Ο ιερέας την άκουσε απορημένος.

Την επόμενη μέρα κατά τη διάρκεια της θείας Λειτουργίας, ομάδα επαναστατών μπήκαν στο καθολικό του μοναστηριού και τη συνέλαβαν. Η γερόντισσα Μαργαρίτα παρακάλεσε να την αφήσουν να κοινωνήσει. Οι επαναστάτες όμως δεν γνώριζαν τέτοιες ευγένειες. Την έσυραν στον έξω νάρθηκα και χωρίς άλλες εξηγήσεις την εκτέλεσαν ως αντεπαναστάτρια. Οι μοναχές λυπημένες παρέλαβαν το σκήνωμά της, τέλεσαν τη νεκρώσιμη ακολουθία και την έθαψαν πίσω από το ιερό του καθολικού.

Την επόμενη ο ιερέας κατάλαβε τι σήμαινε αυτή η παράξενη παράκληση και επιμονή της ηγουμένης να τη θάψουν την ίδια μέρα. Οι μπολσεβίκοι έφεραν ένα μουσουλμάνο χότζα και τον εκτέλεσαν στο μοναστήρι. Ήθελαν, λοιπόν να τον θάψουν στον ίδιο τάφο με την ορθόδοξη μοναχή. Όμως δεν μπόρεσαν.

Αργότερα το μοναστήρι έκλεισε και ερήμωσε. Στη δεκαετία του '70 συνέβη ένα θαυμαστό γεγονός. Όπως διηγείται η Μαρίνα Μιχαήλοβνα, η οποία ήταν κόρη ιερέα, οι αρχές αποφάσισαν τότε να σκάψουν κοντά στο ιερό. Δεν γνώριζαν τίποτα για τον τάφο της ηγουμένης Μαργαρίτας. Καθώς έσκαβαν, ξαφνικά βρήκαν άφθαρτο το σώμα μιας μοναχής ντυμένης με το ράσο, το μοναχικό σχήμα και το σταυρό στο στήθος. Φαινόταν ολοζώντανη σαν να κοιμόταν. Το σώμα της δεν έφερε σημάδια φθοράς. Οι εργάτες τρόμαξαν. Δεν πείραξαν το λείψανο. Έκλεισαν γρήγορα τον τάφο και άρχισαν να σκάβουν σε άλλο σημείο.

Τον ΙΘ' αιώνα, ο μεγάλος στάρετς της Ρωσίας, άγιος Αμβρόσιος της Όπτινα, ο οποίος μεταξύ των άλλων διακρινόταν για το προορατικό του χάρισμα, είχε πει τα εξής:

«Στην πόλη Μενζελίνσκ θα λειτουργήσει ένα μοναστήρι. Θα αποκτήσει φήμη και δόξα. Όταν θα προΐσταται η πρώτη ηγουμένη θα κτιστεί

νέος ναός. Η δεύτερη ηγουμένη θα γίνει μάρτυρας. Και όταν θα έρθει η τρίτη ηγουμένη τότε θα πέσουν οι καμπάνες του μοναστηριού».

Πράγματι η πρόρρηση του αγίου Αμβροσίου εκπληρώθηκε. Το καθολικό του μοναστηριού κτίσθηκε κατά τη διάρκεια της ηγουμενίας της πρώτης ηγουμένης. Η δεύτερη ηγουμένη ήταν η γερόντισσα Μαργαρίτα, η νεομάρτυς. Κατά την διάρκεια της ηγουμενίας της διαδόχου της, το μοναστήρι έκλεισε βίαια, οι μοναχές διώχθηκαν και οι επαναστάτες έριξαν κάτω κι έσπασαν τις καμπάνες του μοναστηριού.

* * *

«Πρέπει να προσευχόμαστε. Βλέπω να 'ρχονται στον ορίζοντα της Ρωσίας βαριά μαύρα σύννεφα.

Το σκάφος της ορθόδοξης Ρωσίας θα περάσει τρικυμίες.

Όμως με τη βοήθεια του Θεού τα κύματα θα ησυχάσουν και το σκάφος θα συνεχίσει απρόσκοπτα την πορεία του».

«Μετά από μερικά χρόνια θ' αρχίσει μια περίοδος πολύ σκοτεινή. Ο ρωσικός λαός θα υποστεί πολλές συμφορές. Αμέτρητοι Ρώσοι θα διασκορπιστούν σ' όλο τον κόσμο. Θα χυθούν ποταμοί αιμάτων.

Η ζωή θα 'ναι σύντομη και οι Άγγελοι δεν θα προλαβαίνουν να μαζεύουν τις ψυχές. Όλα αυτά θα τα επιτρέψει ο Θεός για να καθαρίσει και να εξαγνίσει το ρωσικό λαό. Να προετοιμάζεστε με προσευχή και μετάνοια».

(Άγιος Σεραφείμ Σάρωφ 1759-1833)

**ΠΗΓΗ: «Ο ΟΣΙΟΣ ΦΙΛΟΘΕΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥ
Ο ΑΣΚΗΤΗΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΟΣ (1884-1980)»
Τεύχος 1. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ – ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2001. Θεσ/νίκη
Έκδοσις: «ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΥΨΕΛΗ»**